

17. november 1944.

4. årgang

Norge. Om sprengningen av Olaf Oiser Urtesøths bedrift i Vålerenggt. opplyser Aftenposten at bedriftens fabrikasjon bestod av spesialfjærer for sivil norsk arbeid. Sannheten er at bedriften i lengere tid har forarbeidet fjærer for tyske maskingeværer og tennerør til tyske granater. For lagring av tennerør hadde bedriften anskaffet seg en stor moderne hydraulisk presse, som var istand til å slå 6 rør av gangen, fullt ferdig gjenget til bruk. Det er laget millioner av tennerør ved denne bedrift. Igår ble lagerbygningen til Freia sjokoladefabrikk sprengt. Bygningen bruktes til lagring av tysk krigsmateriell. Likeledes ble Linnekogals mek. verksted, Skøyen sprengt igår (15-11). De engelske sjøstridskrefter er i aksjon på norskekysten, i samarbeide med luftvåpenet. Fly fra et hangarskip har senket en vepnet t. tråler og satt en annen i brann i Trondheimsfjorden. 2 andre skip som viste seg å være norske ble ikke angrepet. Mosquito's skadde alvorlig utenfor Trondheimsfjorden. 8 fiendtlige skip i norske farvann ble senket mandag. Søndag kom en tysk nordgående konvoy utenfor Egersund i kamp med en engelsk flåteavd. best. av krysserne Kent og Ballona samt 4 jagere, som senket 9 av fartøylene. Ett fart. ble satt på land og ett undkom. - Ved senkningen av Tirpitz opplyses fra tysk hold (den t. frihetssender) at 1483 mann mistet livet. Flere tyske dykkere er kommet til vraket for å fullføre verket ved sprengning. -- Norske tropper under ledelse av oberst Dahl, som i 1940 hadde kommandoen over Altabataljonen er ankommet til Ishavsfronten og skal delta i frigjøringen av Norge. En kontingent av de norske polititropper som er utdannet i Sverige vil også bli sendt til Nord-Norge. En militærkomisjon under ledelse av den norske militærattasje i Moskva, general Steffens, er likeledes ankommet til Kirkenes. Med kommisjonen følger også representanter for de sivile myndigheter. -- Det er stadig stigende stemning i Sverige for aktiv innsats til fordel for Norge. En svensk frivillig avdeling er under drøftelse.

Vestfronten. Det brit. framstøt i Nederland skrider hurtig fram tiltross for dårlig vær og tyske miner. Den 2. brit. armé rykker hurtig fram mot Maas og har tilbaketog 8 km. på et døgn. Ved hjelp av kunstig lys fortsetter angrepene også om natten. Det er tegn som tyder på et almindelig tysk tilbaketog. Amerikanernes prosess omkring Metz øker. 2 nye fort er erobret. Briandfortet og enda et fort er omgitt. De står nå 1 km. fra Metz og knipetangsåpningen rundt byen er nå bare 12 km. bred og ligger under alliert kanonild. Andre all. avdelinger står ikke fullt 30 km. fra Saarbrücken. I Belforte-avsnittet rykker franskmennene fram på en 40 km. bred front. De har tatt flere tusen t. fanger. Gjennom de alliertes nye forsyningsbasis, Marseille, pumper de aal. tusener av tonn krigsmateriell og forsyninger av alle slag til sine armeer på vestfronten. -- I Italia er det framgang og de all. behersker nå fullstendig veien mellom Florenz og Forli. I Jugoslavia er hovedstaden i Sør-Serbia, Skoplje, befrikk etter 2 dagers kamper hvorunder tyskerne mistet 1700 fanger og 1000 faldne. Cetinje, tidligere Montenegros hovedstad, er befrikk. Likeledes det siste t. støttepunkt i Albania, Elbasan. Tyskerne har nå bare en smal kyststripe igjen her. 500 brit. fly har på 2 døgn kastet ned rekordvekt av krigsmateriell og forsyninger til marskalk Tito. -

Østfronten. De russ. hærer har hatt et nytt gjennombrudd 15 km. syd-øst for Budapest. Russene har ødelagt det tyske brufeste sør for byen. Det kjempes i byens utkanter. Fra den 8. til den 13. nov. er det tatt 7000 ung. og t. fanger. Russ. har inntatt en rekke stasjoner på jernbanenettet utenfor Budapest. Den t. motstand øker og de erklærer at Budapest ikke under noen omstendighet vil bli erklært for en åpen by, men vil bli forsvart på samme måte som Aachen. Det foreligger ingen meldinger fra de øvrige frontavsnitt. Fra Sverige meldes at direktøren for det t. turistbyrå er utvist på grunn av at han har misbrukt sin stilling til etterretningstjeneste. -- Den svenske regjering har påtalt likeoverfor den t. ambassade at det ikke blir tatt tilbørlig hensyn til de svenske protester angående t. troppers overskridelse av grensen. -- Den tyske frihetssender opplyser at 21 personer er blitt hengt i Köln på befaling av Himmler da de var imot forts. av den tapte krig.

Om Roosevelts gjenvalg skriver "Handelstidningen" bl.a.:

De store verdensmaktens ledende statsmenn, president Roosevelt, premierminister Churchill og marskalk Stalin, har hver for seg gjort innsatser i krigen uten hvilke hitlerismen ikke skulle være så nær sitt endelige sammenbrudd som den no er. - De har alle 3 sikret seg en plass i historien blant de få virkelig store statsmenn. Hadde ikke Winston Churchill vært den mann han er, så skulle kanskje krigen i vest endt på høsten 1940 med Hitlers seier. Russland hadde derpå alene måttet møte dem tyske hordene. Uten marskalk Stalin hadde de tyske tropper ikke forberedt på de russiske stepper og slagne blitt kastet tilbake til sitt eget land. Uten president Roosevelt skulle den tyske krigsindustrien ha triumferet over de to andre, og brittene hatt for lite mannskap når de skulle gå over Kanalen for å befri Vest-Europa for de tyske tyranner. President Roosevelt har stått overfor en uhyre vanskelig oppgave. Han forsto at det var nødvendig for Amerika å sette inn sine uhyre resurser for å knuse hitlerismen. Naziveløst ville, om det hadde vunnet krigen mot det uforberedte Europa, også ha truet den nye verden. Han så klart hvilket kulturnært tilbakeskritt det ville bli, om nazistene skulle få herredømmet over Europa. Bandittveldets seier ville være ensbetydende med den vesterlandske kulturs undergang. Det gjaldt for ham å vende den amerikanske opinion. Den var avgjort mot en ny inngripen i Europas affærer, mot en ny blodig krig for en sak, som den menige mann mente ikke umiddelbart angikk den nye verden. Skridt for skridt fikk han den offentlige uvilje til å vike plassen for en alvorlig følelse av kampens verdensomfattende karakter. Etter hvert som det skjedde, engasjerte han De forente Staters industri og hele forretningsliv i kampen. Litt etter litt fikk denne deltagelse i striden også militær karakter. Han så klart sitt mål og han bedømte stillingen riktig. Han så lenger enn de aller fleste. En mindre klarsynt og mindre beslutsom mann skulle ha veket unda for å legge en så tung byrde på et uvillig folks skuldre som det var å tre inn i denne krig. Han kunne ha forskanset seg bakom den undskyldning at det angikk ikke Amerika hvilke blodige orgier Europa henga seg til. Men Roosevelt så klart i den almindelige usikkerhet og forvirring. Og han manøvrerte med en fremragende og overlegen dyktighet. Det er denne forening av genialitet, vidsyn og taktisk overlegenhet som karakteriserer den virkelig store statsmann. - Det amerikanske folk har ikke lett sin store statsmann i stikken. Det har overvunnet alle betenkeligheter overfor et brudd mot tradisjonene, og har kåret ham til statsoverhode for en ny fireårsperiode. - Det er både logisk og moralsk riktig, at den mann, som våget å ta ansvaret for at Amerika gikk inn i krigen på rettens og vettets side, får fullføre sitt verk og føre ordet på sitt mektige folks vegne, når den nye verden skal formes til.-----

Romaniens nye regjering er endelig blitt ferdigdannet etter langvarige forhandlinger. Det er den såkaldte demokratiske front, et samarbeid mellom de radikale partier, som har skapt den nye regjering med et vidtgående reformprogram. Bondepartiet har fått 5, de liberale 4, deretter kommer arbeiderpartiet og fagforeningene, og dessuten kommunistene med 2. I alt teller ministreiet 13 medlemmer. - Såvel Maniu som den gammel-liberale leder Bratianu er forsvunnet fra den politiske scenen i Bukarest. Den Bratianu som no er blitt minister for krigsindustrien er en brorsønn til den gamle, og adskillig mere radikal. Av samtlige ministre er regjeringens sjef Senatscu den eneste, som på grunn av sine intime forbindelser med hoffet og det høyere armebefal kan sies å representere "det gamle Romania". - Den nye regjering vil, etter hva objektive iakttagere mener, skape en hittil ukjent stabilitet i Romania, og kommer til å hvile på en bredere folkelig basis enn noe tidligere kabinet. - Hvorledes det vil gå med kongehuset er uklart, men hittil har intet parti innen koalisjonen opptatt agitasjon for republikken. -----

H i t l e r lider av svære sinnsforstyrrelser og kan ikke lenger opptræ med noen fornuftig tale, heter det i de siste forlydender fra Tyskland. Den årlige fest i Bürgerbräukeller ble innstillet i år, og det er ikke kommet noen Hitlertale som svar på Stalins tale eller som kommentar til valgene i U. S. A. Himmler har sett den gale i arrest i fjellfestningen Berchtesgaden. -----